

RTU studiju kurss "Jaukti attīstības traucējumi un to korekcijas metodes"

OR000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0660
Nosaukums	Jaukti attīstības traucējumi un to korekcijas metodes
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Mācītspēks	Aija Vindeče - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursa ietvaros tiek sniegtas zināšanas par pirmsskolas vecuma bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem, to izpausmēm mācību procesā, korekcijas darba virzieniem un atbalsta pasākumiem dažādās mācību jomās.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis ir izglītēt kvalificētus pedagogus, nodrošinot iespēju apgūt nepieciešamās pedagoga kompetences darbā ar bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem Uzdevumi: 1. Sniegt izpratni par bērnu ar jauktiem attīstības traucējumiem psihisko procesu attīstību, tipisku un atipisku bērnu attīstību. 2. Gūt izpratni par mācību darba plānošanu un organizēšanu pirmsskolas iestādes grupās ar bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem, sadarbību ar atbalsta personālu korekcijas darbā. 3. Izskaidrot speciālās pedagoģijas mērķus un uzdevumus darbā ar bērniem ar kombinētiem attīstības traucējumiem, bērniem ar psihiskās attīstības aizturi un mācīšanās traucējumiem.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Referāts par jauktu attīstības traucējumu izpausmēm bērniem pirmsskolas izglītības programmās. Bērna ar jauktiem attīstības traucējumiem izpēti un novērtējuma ziņojuma sastādīšana. Korekcijas darba virzienu plānošana un konkrēti atbalsta pasākumi dažādās mācību jomās.
Literatūra	1. Flēminga I. (1987) Zidaiņa attīstība un attīstības traucējumi. Rīga: Zvaigzne 2. Liepiņa S. (2008) „Speciālā psiholoģija” RAKA 3. Piažē Ž. (2006) Bērna intelektuālā attīstība. – Rīga 4. Bezborodovs, N. (2021.). Uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroma (UDHS) diagnostika un ārstēšana bērniem un pusaudžiem. https://www.spkc.gov.lv/ 5. Bethere D., Līdaka A., Plostniece A., Ponomorjova J., Striguna S. , (2013) Metodiskais materiāls pedagogiem darbam ar izglītojamiem, kuriem ir autisms, VISC, SIA „McAbols poligrāfija” 6. Vabale A., (2008) Autisms un autiska spektra traucējumi, ieskats teorijā un praksē, Rīga, Rīgas Stradiņa Universitāte 7. LU SIL: S. Tūbele, T. Landra, I. Šūmane, M. Burčaka, E. Laganovska, S. Kušnere, R. Vīgante. 8. METODISKAIS MATERIĀLS pedagogiem darbam ar izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem ROKASGRĀMATA (2013) Rīga: VISC, 72 lpp 9. Tūbele, S., Landra, T., Šūmane, I., Burčaka, M., Laganovska, E., Kušnere, S., Vīgante, R. (2013). Metodiskais materiāls pedagogiem darbam ar izglītojamiem ar jauktiem attīstības traucējumiem. 10. Semuča, L. (2022). Atbalsta sistēmas izveide bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem pirmsskolas III posmā. 11. Kedars Ī. (2025) Īdo autisma zemē (Ido in Autismland. Climbing out of autism's silent prison) Rīga : Zvaigzne ABC 12. E-DYS-LEARN. (2021). Rokasgrāmata skolotājam.E-DYS-LEARN: Pirmsskolas izglītības iestāžu skolotāju profesionālās kompetences pilnveide ar mācīšanās traucējumiem saistītā jomā. https://www.edyslearn.com/uploads/handbook_lv.pdf 13. Питерс, Т. Аутизм от теоретического понимания к педагогическому воздействию. Москва. Владос. 15. Hejlskovs-Elvēns Bū (2017) Bez kliezieniem, kodieniem un sitieniem Velku biedrība 16. Gerhards Špicers, (2017) Hiperaktīvais bērns un uzmanības deficīts. UDHS un UDS. Jumava 17. Notboma E. (2008) Desmit lietas, kas jāzina par autismu. Rīga: Pētergailis 18. Peterson, T. (2022, 17. janvāris). Kas izraisa mācīšanās traucējumus?, HealthyPlace. 19. https://www.healthyplace.com/parenting/learning-disabilities/what-causes-learning-disabilities 20. Zinātniskajās datu bāzēs (EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, Science Direct, SCOPUS, Britannica Online u. c.) pieejamās publikācijas kursa tēmu ietvarā.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas bērna attīstības fizioloģijā, agrīno bērnu diagnostiku, izpratne par iekļaujošās un speciālās izglītības aspektiem.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Speciālās pedagoģijas virzieni, terminoloģijas pamati. Garīgās atpazīšanas jēdziena izpratne. Garīgās attīstības traucējumu cēloņi. Garīgās attīstības traucējumu klasifikācija un traucējumu pakāpes.	6	6	2	10

Jaukti attīstības traucējumi Jauktu attīstības traucējumu jēdziens, cēloņi un izpausmes. Raksturīgākās JAT pazīmes un grupas, pēc to izcelsmes rakstura. Pirmsskolas vecuma bērnu ar jauktiem attīstības traucējumiem raksturojums kopveselumā. Neverbālās mācīšanas grūtības bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem.	20	20	6	34
Bērni ar autiskā spektra traucējumiem. Autiska spektra traucējumi. Aspergera sindroms, agrīnais bērnišais autisms. Metodes, bērnu ar autisma spektru, attīstības veicināšanai, izglītības procesa nodrošināšana. Runas un komunikācijas attīstīšana	16	20	2	34
Jaukti attīstības traucējumi pirmsskolas programmās. Viegli kognitīvi traucējumi. Jaukti mācīšanās iemaņu traucējumi. Vizuāli telpisko spēju traucējumi. Sensomotoro iemaņu traucējumi.	12	20	3	29
Mācību procesa plānošana, darba organizācija speciālajā pirmsskolas grupā, grupā ar iekļautajiem bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem. Korekcijas uzdevumi jauktu attīstības traucējumu gadījumā. Pedagoģa darbības aspekti kompleksu attīstības traucējumu gadījumā. Speciālistu sadarbība, novērtēšanas ziņojuma sastādīšana.	12	30	11	31
Kopā:	66	96	24	138

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Pārzin speciālās pedagoģijas virzienus, terminoloģijas pamatus. 2. Pārzin speciālās pedagoģijas mērķus un uzdevumus darbā ar bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem. 3. Ir izpratne un prot raksturot pirmsskolas vecuma bērnu ar jauktiem attīstības traucējumiem. 4. Zina mācību procesa plānošanas, mācību un korekcijas darba organizēšanas pamatprincipus bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
PRASMES: 1. Studiju kursa apguves rezultātā students prātīs organizēt korekcijas darbu bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem, pielietojot atbilstošas attīstošas un atbalstošas metodes, organizēt bērnu iekļaušanos sociālajā vidē, attīstīt sadarbības prasmes. 2. Spēj atpazīt iespējamus traucējumus bērnu attīstībā, rast risinājumus to mazināšanai, kopīgi sadarbojoties ar citiem profesionāļiem (psihologu, sociālo pedagoģu u.c.), vecākiem. 3. Spēj izprast dažādu kognitīvo procesu (uztveres, atmiņas, uzmanības noturības, loģiskās domāšanas) saistību ar mācīšanās procesu. 4. Prot izvērtēt bērna attīstības līmeni, sastādīt un noformēt novērtējuma ziņojumu.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
KOMPETENCE: Spēj komunicēt un iekļaut bērnus ar dažādām spējām, interesēm, vajadzībām un pieredzi izglītības procesā.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas semināros, izglītības projekta idejas un pieteikuma materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Referāts par jauktu attīstības traucējumu izpausmēm bērniem pirmsskolas izglītības programmās.	30
Bērna ar jauktiem attīstības traucējumiem novērtējuma ziņojuma sastādīšana, korekcijas darba virzienu noteikšana un ieteiktie atbalsta pasākumi.	30
Prezentācijas un diskusijas par mācību plānošanu speciālajās pirmsskolas izglītības grupās, attīstības centros, pirmsskolas grupās ar iekļautajiem bērniem ar jauktiem attīstības traucējumiem.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	33.0	33.0	0.0		*	